

Turecké referendum a „multi-kulti“

Imrich Béreš,
predseda Predstavenstva
Prvej stavebnej sporiteľne

zory, iné názory na spravovanie krajiny, na život obyvateľov. Už zakladateľ štátu Mustafa Kemal Atatürk priniesol do tradičnej moslimskej kultúry nové, a nebojím sa napísať, moderné reformy. Veď napokon, krajina by bez nich nemohla pred desaťročiami požiadať o vstup do Európskej únie. Ale ani za ten dlhý čas do cieľa nedobehla. A vidím to tak, že jej aktuálna premena na v podstate autokratický systém spôsobí, že zrejme už ani nedobehne.

Migračná dohoda

Z úst viacerých predstaviteľov Európskej únie počuť, že Turecko už nie je spoľahlivým partnerom. A pritom v roku 2010 to bol práve Erdogan, ktorý pripravil referendum s ústavnými zmenami smerujúcimi do náruče európskych štruktúr. Faktom však je,

že ani Turecko už po skúsenostiach Úniu nepovažuje za dobrehého partnera. Uzavreli dohodu o migrantoch. Turci svoju časť dodržiavajú, milióny utečencov živia, ošetrujú, vzdelávajú. Únia však podstatnú časť svojich záväzkov nespĺnila. Vrátim sa však späť k „bitke“ dvoch názorových pólov. Aj napriek tomu bola turecká spoločnosť historicky zväčša súdržná. Azda preto, že krajina stála a stojí na jednom zásadnom pilieri, a tým je armáda.

Európski Turci za Erdogana

Po prevrate síce stratila veľkú časť svojej dôveryhodnosti, no napriek tomu je považovaná za symbol stability.

Vždy dokázala udržať poriadok a zabrániť nástupu radikálneho islamu. Jednoducho, Turci takúto pevnú ruku očividne potrebujú.

“

**Za premenu
Turecka na
prezidentskú
republiku
s mimoriadne
silným
prezidentom sa
vyslovilo najviac
Turkov v Belgicku,
až tri štvrtiny.**

Hlasovanie obyvateľov žijúcich v Turecku v nedávnom referende ma vôbec neprekvapilo. Pomerne prekvapujúce je však hlasovanie Turkov žijúcich v krajinách Európskej únie. Tureckí emigranti, ktorých sú milióny, dali svojím postojom najavo jednoznačnú drvivú podporu Erdoganovi. Takmer šesťdesiat percent voličov v zahraničí hlasovalo za ústavné zmeny. Za premenu Turecka na prezidentskú republiku s mimoriadne silným prezidentom sa vyslovilo najviac Turkov v Belgicku, až tri štvrtiny. Inak to nebolo ani v Holandsku, Rakúsku či Nemecku. Naopak, proti boli Turci v Británii či vo Švajčiarsku.

Analytici by očakávali, že prostredie vyspelých demokracií bude mať blahodarný vplyv na kultúru a myslenie imigrantov. Žiaľ, nestalo sa tak. A teraz je už ne-

skoro plakať nad rozliatym mliekom. Stalo sa.

A ako sme už niekoľkokrát v histórii počuli: Kocky sú hodené. Jediné, čo teraz možno pomôže, je konštatovanie, že sa zo situácie treba poučiť.

Krv nie je voda

Politika „multi-kulti“ sa ukázala ako nie vždy účinná. Krv nie je voda a referendum nastavilo zrkadlo nám všetkým. S menšinami treba dôsledne, dôkladne a intenzívne pracovať. Sociálne dávky a istoty nie sú všetko. Adaptácia na iné prostredie si vyžaduje každodennú prácu, nielen nalievanie finančných prostriedkov do hrnca, ktorý má deravé dno. Kultúrne a náboženské rozdiely medzi národmi a etnikami ukazujú, že systém „multi-kulti“ nie je nikde optimálne nastavený.